

na základě Vaší žádosti o poskytnutí informací ve smyslu zákona 106/1999 Sb. poskytují následující odpovědi.

Otázka č.1 – Dochází k opakovanému a matoucímu používání pojmu porážka. Zoologické zahrady nejsou jatečnými zařízeními. Nejednalo se tedy o porážku, ale managementové vyřazení jedince z chovu. Neexistuje povinnost takové vyřazení z chovu hlásit KVS.

Otázka č.2 – Usmrcení KVS nepovoluje, přistupuje se k němu na základě odborného doporučení veterinárního lékaře po vyčerpání dalších možností, jak zvířeti zajistit důstojný život podle zásad welfare.

Otázka č. 3 – Jednalo se čistě o welfare opatření ze zdravotních důvodů, které byly dlouhodobě vyhodnocovány. Přesun mimo zoologickou zahradu by byl pro zvíře nesmírně stresující, proto došlo k usmrcení v prostředí jemu známém, bez zbytečné a stresující manipulace, nejšetrnějším a nejrychlejším způsobem.

Otázka č. 4 – Důrazně se ohrazuji proti nařčení z týrání zvířete. Týráním by bylo v tomto případě nepřistoupit k tomuto nejetičtějšímu, i když pro nás v zoo nejobtížnějšímu rozhodnutí. Už bývalý ředitel 2x v tomto roce (10.1. a 4.5.) podepsal návrh na vyřazení tohoto bizona z chovu a to, že se zvíře nechalo v závažném zdravotním stavu dalšího půl roku, považuji za neodpovědné. K žádnému výstřelu do nohy nedošlo. Ke zranění nohy došlo jako k sekundárnímu zranění, kdy střela velké ráže prošla hrudníkem do přední končetiny.

Otázka č. 5 – Usmrcení zvířete střelnou zbraní odborně provedl zkušený veterinář zoologické zahrady MVDr. Stanislav Mazánek, který je držitelem zbrojního průkazu, a který pro tuto činnost má všechna náležitá oprávnění.

Otázka č. 6 – Nejednalo se o porážku, jak bylo vysvětleno v odpovědi na otázku č.1. Jednalo se o managementové vyřazení z chovu, ke kterému po důkladném zvážení další perspektivy života zvířete přistoupila zoo s odpovědností, kterou já chápu velmi osobně jako silný závazek směrem k welfare zvířat v naší péči. S vyřazeným jedincem se poté nakládalo na základě povolení o využití s vedlejších živočišných produktů.

Otázka č. 7 –Nejednalo se o veterinární zpracování poraženého zvířete. Na základě povolení o využití vedlejších živočišných produktů, se vyřazené zvíře zpracovávalo v prostoru, kde mohlo být využitelné maso okamžitě hygienicky uskladněno. Tedy v prostoru určeném pro bourání masa. Kvůli váze bizona nebylo možné celý kadáver dopravit přímo do přípravný masa, byl částečně zpracován v omyvatelném kontejneru před přípravou masa.

Otázka č. 8 – Ano, jedná se o nejšetrnější způsob bez vystavení zvířete nadbytečnému stresu. Je třeba vzít v úvahu, že zvíře neprožívá „strach ze smrti“, může ale zažívat velký stres v souvislosti s jakoukoli předcházející manipulací a přesunem. Proto se přistoupilo k utracení v podmínkách, kde zvíře takovýto stres nezažívá.

Otázka č. 9 – I zde je potřeba zdůraznit, že zvířata nemají schopnost abstrakce a vytváření souvisejících konstruktů vlastních člověku. Zbytek stáda byl oddělen ve vedlejšíh výběhu. I na základě zkušenosti s předchozím vyřazením bizona z chovu odstřelem, ke kterému došlo za předchozího vedení Zoo Brno víme, že zvířata na výstřely nereagují, a tudíž nebyla vystavena žádnému stresujícímu stimulu.

Otázka č. 10 – viz. odpověď na otázku č. 9

Otázka č. 11 – K usmrcení došlo v ranních hodinách, asi kolo 7:30, kdy byla zoologická zahrada pro návštěvníky uzavřená.

Otázka č. 12 – Neexistuje povinnost zoologické zahrady přivolávat pracovníka KVS k takovémuto managementovému vyřazení zvířete.

Otázka č. 13 – Krev při přepravě nevytékala. Kadáver byl převážen v nepropustném kontejneru. Celý prostor byl ihned kontrolován pracovníky technického úseku.

Otázka č. 14 – Ano, maso určené ke zkrmení bylo okamžitě umístěno v chladícím zařízení a část, kterou nebylo možné během následujícího dne zkrmit, byla umístěna v mrazicím boxu.

Otázka č. 15 – Celková váha bizona se odhadovala na 800 kg. Z toho bylo 90 kg vnitřností, 30 kg kůže a 150 kg masa, které se použily ke krmení zvířat v zoologické zahradě. Moravskému zemskému muzeu byla předána celá kostra se zbytky masa, většina kůže a celá hlava k preparaci.

Otázka č. 16 – Krmné maso získané z bizona neopustilo areál zahrady. Bylo během následujících dní použito ke krmení vlků, tygrů, levhartů a medvědů. Zoologickou zahradu kromě částí pro muzeum opustily vzorky pro Přírodovědeckou fakultu UK v Praze. Vzorky převzal zástupce Ústavu pro životní prostředí Přírodovědecké fakulty UK v Praze, na základě memoranda o spolupráci. O předání byl vyhotoven předávací protokol se jmény předávajících a přebírajících stejně jako s veškerými detaily o předaných vzorcích včetně jejich fotodokumentace.

Otázka č. 17 – Na práci preparátorů dohlížel pracovník centrální přípravy krmiv, který odebrané maso okamžitě uskladňoval a přitom mu asistoval jeden z chovatelů jím pověřený. Je vyloučeno, aby se k masu dostal kdokoliv jiný než pracovník CPK (centrální přípravy krmiv) a pověřený asistent.

Otázka č. 18 – Zoologická zahrada města Brna na smluvním základě dlouhodobě spolupracuje s Moravským zemským muzeem, pod které spadá i Anthropos. Možnost využití části vyřazeného zvířete pro vzdělávací účely proto byla Moravskému zemskému muzeu na základě této spolupráce nabídnuta.

Otázka č. 19 – Vnitřnosti byly zkrmeny ještě téhož dne vlkům arktickým.

Způsob a formu položených otázek pokládám za velmi neinformované a potenciálně ohrožující pověst Zoo Brno. Osobně vnímám přistoupení k usmrcení zvířete jako opravdu poslední řešení, kdy není způsob, který by umožnil zvířeti důstojný život bez bolesti podle zásad welfare. Vůbec to neznamená, že jde o rozhodnutí snadné, ale v této situaci jsme museli přijmout plnou odpovědnost za perspektivu života zvířete v naší péči.

Pohybové obtíže bizoního býka ve věku téměř 22 let byly trvalé a neléčitelné a jistě by je zaregistroval každý, kdo by zvíře delší dobu pozoroval a měl aspoň základní znalost přirozených projevů zdravého zvířete. Pozorované obtíže byly ošetřovateli dlouhodobě zaznamenávány v chovatelském deníku. Začátkem září došlo k situaci, kdy samec při zjevně velmi namáhavém přesunu na paddock upadl a zvedal se s velkými obtížemi. Následně napadal na přední končetinu a přestalo pro něj být motivací i krmení.

Je třeba si uvědomit, že při váze kolem 800kg je manipulace s takovým zvířetem prakticky nemožná, bizon je i z tohoto důvodu v zoologických zahradách považován za zvíře nebezpečné. Podávání léků nebo jakékoli ošetřování při nechráněném kontaktu je vyloučené.

Vzhledem k opakujícím se situacím, kdy zvíře nebylo schopné dojít na paddock a nedalo se zavřít, nebylo možné čištění výběhu, a ze zoohygienického hlediska není možné nechávat zvířata v nevyčištěném výběhu.

Za stavu, kdy býk nemůže plnit svoji roli vůdce stáda, dochází k destabilizaci hierarchie ve stádě a mohlo by dojít ke zranění a případně i k úhynu zdravých jedinců ve stádě. Takové riziko pro ostatní zdravá zvířata je z hlediska welfare naprosto nepřijatelné.

Eutanázie chemickou cestou u zvířete této váhy je velice problematická s nesmírně nejistými výsledky. Zvíře musí být nejprve uspáno uspávací střelou. Při jeho váze je potřeba velmi silná dávka anestetika a než by vůbec začalo zabírat, by bylo zvíře ve velkém stresu. Usmrcení zastřelením je mnohem šetrnější, rychlejší a bezpečnější způsob, uznávaný mezinárodními asociacemi zoo včetně Evropské asociace zoo a akvárií (EAZA), jejíž je Zoo Brno členem.

Jakkoli chápu, že může být vnímáno částí veřejnosti citlivě, z mého pohledu bylo utracení nezbytné. Zvíře očividně dlouhodobě strádalo psychicky i zdravotně. Osobně považuji udržování starého a nemocného zvířete, které navíc může být rizikem pro ostatní zdravá zvířata, za neetické pro daného jedince i celé stádo.

Celá akce proběhla podle všech platných welfarových a etických standardů. Vaše nařčení považuji za účelové a nepodložené zpochybnění kompetentnosti všech zaměstnanců zoo, kteří se s pokorou rozhodli prokázat podle mě nezbytnou službu zvířeti, které jsme měli rádi.

V Brně dne 24. 11. 2022

Mgr. Radana Dungalová

ředitelka Zoo Brno a stanice zájmových činností,
příspěvkové organizace

Zoo Brno a stanice zájmových činností,
příspěvková organizace
U zoologické zahrady 46 ②
635 00 Brno
IČ: 00101451 · DIČ: CZ00101451

